

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

<i>Тупікова Тетяна Валеріївна</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ КОЛЬОРОПОЗНАЧЕНЬ У СЕРЕДНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКІЙ МОВІ	601
<i>Швелідзе Лідія Дмитрівна</i> КЕЙС-МЕТОД ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПРАВНИЧІЙ ОСВІТІ	603
<i>Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна</i> НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ МОВЛЕННЯ ДОНАЛЬДА ТРАМПА ТА КАМІЛИ ГАРИС ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧИХ ДЕБАТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.	605
<i>Mykola E. Alexeyev</i> AN AVENUE TO PLAIN LANGUAGE IN LEGAL ENGLISH	608
<i>Ksenia Kovalova</i> THE CONCEPT OF FABRIC AS A CONCEPTUAL METAPHOR	611
<i>Лесневська Катерина Вікторівна</i> РОЛЬ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.	613

СЕКЦІЯ 25. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

<i>Мамич Мирослава Володимирівна</i> КОНТЕНТ ВИДАННЯ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬСТВО.	615
<i>Кісельова Анастасія Андріївна</i> ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ.	618
<i>Назаренко Оксана Миколаївна</i> ДУХОВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ НАЦІЇ В ЕТНОЛІНГВІСТИЧНОМУ АСПЕКТІ	620
<i>Томчаковський Олександр Георгійович</i> ПОЛІКОДОВИЙ VS КРЕОЛІЗОВАНИЙ ТЕКСТ	623

СЕКЦІЯ 26. ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

<i>Колкутіна Вікторія Вікторівна</i> ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАСОБІВ ПОЕТИКИ У СТРУКТУРІ МІЖНАРОДНОГО СТОРИТЕЛІНГУ	625
<i>Макаренко Олександр Юрійович, Макаренко Наталія Анатоліївна</i> ПЕРЕШКОДЖАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.	628
<i>Маляренко Тетяна Анатоліївна</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДУ СИТУАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ У КОМПЛЕКСНИХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	631
<i>Скалацька Олена Віталіївна</i> СУЧАСНІ ФОРМИ ЦИРОВИХ МЕДІА.	633
<i>Грушевська Юлія Андріївна</i> ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ МОВЛЕННЄВИХ НОРМ ЯК АТРИБУТ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	636
<i>Червінчук Аліна Олегівна</i> РОЛЬ КОНСТРУКТИВНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ У ВИСВІТЛЕННІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ВОЄННОГО ЧАСУ	638
<i>Чубук Олег Леонітійович</i> НАЙНЕОБХІДНІШІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕДІЙНИКІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	641
<i>Літвінчук Ірина Сергіївна</i> РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЖУРНАЛІСТИЦІ: ЗАГРОЗА ЧИ МОЖЛИВІСТЬ	643

6. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>

7. Webster's Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com>

Ключові слова: концепт, концептуальна метафора, когнітивний конструкт, домен, тканина.

Keywords: concept, conceptual metaphor, cognitive construct, domain, fabric.

Лесневська Катерина Вікторівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,

старший викладач кафедри іноземних мов

РОЛЬ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Сучасні тренди у викладанні іноземних мов охоплюють використання технологій, широке застосування комунікативного та мультикультурного підходів, індивідуалізація навчання [1; 2; 3]. У сучасній лінгводидактиці дедалі більше уваги приділяється поняттю термінології як важливого інструмента організації навчального процесу з іноземної мови. Термінологія не лише є ознакою спеціалізованої мови, а й виконує функцію концептуального впорядкування знань, що безпосередньо впливає на якість викладання, засвоєння матеріалу та розвиток мовленнєвої компетентності здобувачів освіти.

Роль термінології у викладанні іноземних мов є багатовимірною. Насамперед вона сприяє формуванню чіткого уявлення про структуру мовної системи та принципи її функціонування. Наприклад, пояснення таких понять, як «дієслівний час», «пасивний стан», «займенник» або «модальність», дає змогу студентам усвідомити граматичні явища не лише інтуїтивно, а й аналітично. Термінологічна обізнаність у граматиці, фонетиці, лексикології чи стилістиці дозволяє учням мислити категоріями мови, що вивчається, будувати гіпотези, порівнювати мовні системи та обґрунтовувати власний мовленнєвий вибір.

Окрім когнітивної функції, термінологія виконує й метакомунікативну роль. Вона дає змогу викладачеві ефективно пояснювати матеріал, скорочуючи шлях до розуміння складних явищ. Використання усталених термінів знижує потребу в довгих описах і прикладах, особливо на просунутих етапах навчання. Водночас правильне введення термінів з урахуванням рівня підготовки студентів допомагає уникнути непорозумінь і підтримує когнітивну послідовність у навчанні.

Суттєве значення має також роль термінології у викладанні мови для спеціальних цілей (ESP), зокрема у сфері фахової іншомовної підготовки. У таких випадках опанування термінологічного апарату певної галузі (права, економіки, медицини, технологій) є обов'язковим компонентом мовної компетентності. Особливо актуальною є термінологічна підготовка для студентів спеціальностей інформаційних технологій. У роботі з ними лексична робота повинна включати ознайомлення з термінами типу *algorithm*, *framework*, *backend*, *frontend*, *debugging*, *machine learning*, *cloud computing*, *repository*, *version control*, *encryption*, а також ви-

вчення структурних особливостей англomовної документації, технічних завдань і мануалів.

Наприклад, під час опрацювання автентичного технічного опису або сторінки GitHub, студент повинен не лише зрозуміти загальний зміст, а й розпізнати спеціальні терміни, такі як *pull request*, *commit*, *branch*, *merge conflict*, і вміти пояснити їх українською або застосувати у власному письмі англійською. Аналогічно, під час створення презентації або технічного звіту англійською мовою студенти IT-спеціальностей повинні вміти коректно вживати конструкції на зразок “*The system was implemented using a microservices architecture*” або “*The user interface was designed with accessibility in mind*”, усвідомлюючи значення як лексичних одиниць, так і граматичних структур.

Водночас робота з термінами передбачає певні дидактичні виклики. Серед них – необхідність добору відповідних термінів для кожного рівня володіння мовою, уникнення перевантаження абстрактною інформацією, розмежування між науковими та навчальними дефініціями. Викладач має не просто називати терміни, а й забезпечити їх функціональне засвоєння: через приклади, вправи, комунікативні ситуації, порівняння з рідною мовою. У випадку студентів IT це можуть бути вправи на переклад технічної інструкції, складання глосарію, редагування англomовного README-файлу або створення власного опису проєкту на англійській мові.

Систематичне й помірковане застосування термінології сприяє кращому розумінню мовної структури, а також формуванню навичок мовного аналізу, які є важливими як у вивченні мови, так і в міжпредметному контексті. Здобувачі освіти в галузі IT мають справу з великою кількістю англomовних джерел, тому вміння працювати з термінологією – це не лише навчальна ціль, а й реальна професійна потреба. Таким чином, термінологія є не другорядним елементом, а невід’ємною складовою ефективного викладання іноземних мов. Вона виконує роль інструмента пізнання, засобу навчальної економії, каналу доступу до фахової комунікації та платформи для розвитку лінгвістичного мислення. Усвідомлене й педагогічно виважене використання термінологічного апарату забезпечує глибше розуміння мови як системи, сприяє розвитку комунікативної компетентності та готує здобувачів освіти до професійного, наукового й міжкультурного спілкування.

Список використаних джерел:

1. Почуєва В. В. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов. *Colloquium-journal*. 2023. № 16 (175). Р. 15-16.
2. Richards J. C. *Communicative Language Teaching Today*. New York ; Cambridge : Cambridge University Press, 2006. 136 p.
3. Dudley-Evans T., St John M. J. *Developments in English for Specific Purposes*. Cambridge : Cambridge University Press, 2008. 238 p.

Ключові слова: методика викладання іноземних мов, термінологія, англійська мова для спеціальних цілей.

Keywords: methods of teaching foreign languages, terminology, English for specific purposes.